

РІШЕННЯ
щодо присудження наукового ступеня
кандидата наук

Спеціалізована вчена рада Д 29.051.11 Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, м. Київ, прийняла рішення щодо присудження наукового ступеня кандидата психологічних наук **Матвєєву Вілену Набільєвичу**

на підставі прилюдного захисту дисертації

«Соціально-психологічні особливості формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму»

у вигляді рукопису

за науковою спеціальністю 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи»

4 квітня 2026 року, протокол № 9.

Матвєєв Вілен Набільєвич, 1978 року народження,

громадянин України,

освіта вища: закінчив у 2007 році Академію праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України

за спеціальністю «Правознавство»;

закінчив у 2025 році Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля МОН України

за спеціальністю «Психологія».

З 01 грудня 2012 року по 01 грудня 2016 року навчався в аспірантурі Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля зі спеціальності 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи» без відриву від виробництва.

Працює заступником директора ТОВ «Юридична компанія «Віва» (м. Київ) з 06 травня 2021 року й по теперішній час.

Дисертація виконана у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля МОН України, кафедра практичної психології та соціальної роботи, м. Київ.

Науковий керівник – Завацька Наталія Євгенівна, доктор психологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля МОН України, завідувачка кафедри практичної психології та соціальної роботи.

Здобувач має 18 опублікованих праць за темою дисертації, з них 10 праць написано без співавторів, 7 статей у наукових фахових виданнях, у тому числі:

1. Матвеев В.Н. Структура професіоналізму менеджерів: соціально-психологічний аналіз. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. К.; Ніжин: ПП Лисенко, 2020. Т. IX, Вип. 13. С. 724-730.
appspsychology.org.ua/data/jrn/v9/i13/71.pdf
2. Гейко Є.В., Матвеев В.Н., Олійник Д.І., Стригуновський С.О., Мороз О.В., Захарченко Б.О. Соціально-психологічні особливості прояву когнітивно-стильових характеристик у полісистемній цілісності особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. № 3 (65). Т. 1. С. 5-16. (*Особистий внесок автора полягає у визначенні ролі полісистемної цілісності особистості у формуванні її конфліктологічної компетентності*).
<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-65-3-1-5-16>
3. Калька Н.М., Матвеев В.Н. Особливості використання арт-терапевтичних технік у роботі з особистісними ресурсами у час війни. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. № 2 (67). С. 156-168. (*Особистий внесок автора полягає у з'ясуванні значення арт-терапевтичних технік у формуванні конфліктологічної компетентності в юнацькому віці*).
<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2025-67-2-156-168>
4. Матвеев В.Н. Методи конфлікт-менеджменту з формування управлінської та конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. № 3 (68). Т. 1. С. 140-149.
<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2025-68-3-1-140-149>

Офіційні опоненти:

1. Фалько Наталя Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, ректор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького МОН України,

дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. При теоретико-методологічному аналізі проблеми дослідження автору доцільно було б звернутися до з'ясування специфіки інтраперсональних конфліктів, які можуть виникати на різних етапах професійної підготовки майбутніх фахівців-менеджерів, та впливати на їх професійну ідентифікацію і процес розвитку професіоналізму загалом.
2. Автор слушно зазначає, що мотиви, які лежать в основі вибору професії, неоднорідні за походженням, характером зв'язків з образом професії і це впливає на успішність процесу розвитку професіоналізму майбутніх фахівців-менеджерів. Проте, у цьому контексті правомірним було б виокремлення та диференціація дисертантом груп мотивів, які виражають потребу у тому, що становить основний зміст професії, її образ; мотивів, пов'язаних з особливостями самосвідомості, що характеризують самовираження особистості в умовах взаємодії з професією, виражають її раніше сформовані потреби, актуалізовані при взаємодії з професією тощо.
3. Дисертантом запропоновано дієву соціально-психологічну програму формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму. Програму було апробовано у режимі безпосередньої участі досліджуваних. На нашу думку, слухним було б адаптування розробленої соціально-психологічної програми для дистанційного застосування, що розширило б потенціал її використання для майбутніх фахівців-менеджерів.
4. Розроблена автором соціально-психологічна програма формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму цілком віддзеркалює результат, який передбачає застосування активних соціально-психологічних форм і методів роботи емоційно-оцінної, рефлексивно-дискурсивної й інтеракційно-ситуативної спрямованості. Однак автор не вказує із застосуванням яких саме соціально-психологічних механізмів досягається програмний результат.

2. Немінський Ігор Вікторович, кандидат психологічних наук, начальник відділу психологічної підготовки управління психологічної підтримки

персоналу, Головне управління психологічної підтримки персоналу Збройних Сил України,

дав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У визначенні конфліктологічної компетентності різняться поняття «конфліктологічна компетентність особистості» та «конфліктологічна компетентність фахівця». Проте, з тексту дисертації залишається не зрозумілим, чи розводив автор ці поняття у своєму дослідженні. На нашу думку, врахування цієї специфіки сприяло б більшій диференціації заходів формувального впливу та підвищило б їх ефективність.
2. На нашу думку, робота могла бути більш змістовною, якщо б здобувач врахував у ході дослідження такі важливі психологічні якості майбутніх менеджерів, як рівень їх загального, емоційного та соціального інтелекту, як структурних складових у виокремлених компонентах конфліктологічної компетентності, зокрема у регулятивно-конструктивному.
3. Запропонована автором соціально-психологічна програма формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму, без сумніву, заслуговує на схвальну оцінку, але з тексту дисертації залишається незрозумілим, як саме у розробленій програмі поєднуються, наприклад, механізми адаптації, самоакцептації тощо.
4. Вважаємо, що при викладенні матеріалу автор інколи переобтяжує окремі речення завеликими синтаксичними конструкціями, що погіршує сприйняття наукового тексту.

На дисертацію та автореферат надійшло 7 відгуків:

1. Від доктора психологічних наук, професорки Інеси Гуляс, професорки кафедри практичної психології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича МОН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

2. Від доктора психологічних наук, доцента Наталії Гуртовенко, доцента кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини МОН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

3. Від доктора психологічних наук, професора Олексія Шевякова, професор кафедри фінансів, обліку та психології Українського державного університету науки і технологій МОН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

4. Від доктора психологічних наук, професорки Ліани Онуфрієвої, професорки кафедри загальної та практичної психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка МОН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

5. Від доктора психологічних наук, професорки Євгенії Гейко, професорки кафедри практичної психології Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка МОН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

6. Від доктора психологічних наук, професорки Вікторії Турбан, завідувачки лабораторії загальної психології та історії психології ім. В. А. Роменця Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України.

Відгук позитивний, зауважень немає.

7. Від доктора психологічних наук, професорки Олександри Брюховецької, завідувачки кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»..

Відгук позитивний, зауважень немає.

У дискусії взяли участь члени спеціалізованої вченої ради: Ю. О. Бохонкова, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; Л. С. Пілецька, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; В. Й. Бочелюк, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; О. О. Блискун, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; С. О. Гарькавець, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; Л. В. Черновська, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; О. Г. Лосієвська, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; Ю. А. Завацький, доктор психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає; Г. М. Побокіна, кандидат психологічних наук, спеціальність 19.00.05, зауважень немає.

При проведенні таємного голосування виявилось, що із 10 членів спеціалізованої вченої ради, які взяли участь у голосуванні (з них 9 докторів наук за профілем дисертації), проголосували:

«За» – 10 членів ради,

«Проти» – немає,

недійсних бюлетенів – немає.

ВИСНОВОК

спеціалізованої вченої ради Д 29.051.11 при Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля МОН України про присудження Матвееву Вілену Набільєвичу наукового ступеня кандидата психологічних наук за науковою спеціальністю 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи»

4 квітня 2026 року
протокол № 9

На підставі вивчення дисертаційного дослідження Матвеева Вілена Набільєвича «Соціально-психологічні особливості формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму», відгуків офіційних опонентів – доктора психологічних наук, професора Фалько Наталі Миколаївни, кандидата психологічних наук Немінського Ігоря Вікторовича, прилюдного захисту дисертації спеціалізована вчена рада

УХВАЛЮЄ

Дисертаційна робота Матвеева Вілена Набільєвича є самостійним, завершеним теоретико-емпіричним дослідженням із актуальної проблеми соціальної психології, психології соціальної роботи. Дисертаційне дослідження виконане у межах комплексних науково-дослідних тем кафедри практичної психології та соціальної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля «Соціокультурні та психологічні аспекти адаптації особистості в сучасному соціумі», «Соціально-психологічні основи розвитку адаптаційного потенціалу особистості засобами інноваційних психотехнологій в умовах трансформаційних змін сучасного суспільства».

Найбільш істотні результати дослідження:

– *визначено* компетенції (інтеграції, саморозвитку та саморегуляції, соціальної взаємодії, пізнавальної діяльності, освоєння засобів і способів конфліктологічної діяльності; комунікативні та інформаційно-технологічні компетенції) та компоненти (пізнавально-гностичний, діяльнісно-рефлексивний, регулятивно-конструктивний, нормативно-аксіологічний) конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму;

– *виявлено* особливості функціонування компонентів конфліктологічної компетентності за їх рівнями (високим, середнім, низьким, дуже низьким) та типами конфліктостійкості (усвідомленим, конформним, прагматичним, критичним) майбутніх менеджерів;

– *виокремлено* показники та критерії сформованості конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів (мотиваційно-ціннісний, інтелектуально-аналітичний, процесуально-динамічний) у структурі їх професіоналізму;

– *розкрито* соціально-психологічні чинники (когнітивні, комунікативні, операційні, поведінкові) формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму;

– *розроблено* соціально-психологічну програму формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму, із задіянням ігрових, тренінгових, інформаційних, діалогових, інтерактивних, аналітико-рефлексивних психотехнологій, та доведено її ефективність.

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає у тому, що:

– *вперше*: визначено компетенції (інтеграції, саморозвитку та саморегуляції, соціальної взаємодії, пізнавальної діяльності, освоєння засобів і способів конфліктологічної діяльності; комунікативні та інформаційно-технологічні компетенції) та компоненти (пізнавально-гностичний, діяльнісно-рефлексивний, регулятивно-конструктивний, нормативно-аксіологічний) конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму; *виявлено* особливості функціонування компонентів конфліктологічної компетентності за їх рівнями (високим, середнім, низьким, дуже низьким) та типами конфліктостійкості (усвідомленим, конформним, прагматичним, критичним) майбутніх менеджерів; *виокремлено* показники та критерії сформованості конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів (мотиваційно-ціннісний, інтелектуально-аналітичний, процесуально-динамічний) у структурі їх професіоналізму; *розкрито* соціально-психологічні чинники (когнітивні, комунікативні, операційні, поведінкові) формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму; *розроблено* соціально-психологічну програму формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму, із задіянням ігрових, тренінгових, інформаційних, діалогових, інтерактивних, аналітико-рефлексивних психотехнологій, та доведено її ефективність;

– *поглиблено та уточнено*: уявлення про соціально-психологічну сутність феноменів конфлікту, компетентності та конфліктологічної компетентності фахівців-менеджерів в структурі їх професіоналізму;

– *набули подальшого розвитку*: засоби і технології формування конфліктологічної компетентності у структурі професіоналізму фахівців-управлінців, зокрема у майбутніх менеджерів.

Практичне значення отриманих результатів полягає: у можливості їх застосування як методичного підґрунтя та інструментарію для вивчення конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців-менеджерів на етапі їх професійної підготовки в закладах вищої освіти; у розробці змістовно-процесуальних засад побудови та реалізації соціально-психологічної програми формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму. Запропонована програма може бути рекомендована для впровадження в роботу психологічних служб різнотипових закладів освіти, консультативних центрів, центрів розвитку підприємництва та реалізації бізнес-ідей, діяльність яких спрямована на підвищення конфліктологічної компетентності фахівців-управлінців, зокрема соціальних менеджерів.

Надійність та вірогідність результатів дослідження забезпечені методологічним обґрунтуванням вихідних теоретичних позицій, використанням взаємодоповнюючих методів, що відповідають меті та завданням дослідження, репрезентативністю вибірки, поєднанням кількісних та якісних методів аналізу отриманих емпіричних даних, використанням методів математичної статистики з залученням сучасних програм обробки даних.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи було представлено на науково-практичних конференціях, семінарах-тренінгах, круглих столах, зокрема на *міжнародних*: V науково-практичній конференції молодих учених, аспірантів і студентів «Сучасні проблеми гуманітарної науки і практики: філософський, психологічний та соціальний виміри» (Київ, Северодонецьк, 2016 р.), XVII науково-практичній конференції «Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти» (Montreal, 2018), VII науково-практичній конференції «Актуальні питання здоров'язбереження у координатах сучасних парадигм» (Северодонецьк, 2021 р.), II науково-практичній онлайн конференції «Цілісний підхід у психології особистості: особливості теорії та практики» (Кропивницький, 2022 р.); семінарах-тренінгах у межах Програми «Справедливість для всіх» Агенції США з міжнародного розвитку (USAID): «Формування резильєнтності (життєстійкості), як особистий ресурс в умовах війни» (Київ, 2023 р.), «Удосконалення комунікативних здібностей: технології розвитку soft skills» (Київ, 2023 р.), «Синергія інтелекту та тіла: науково-педагогічна компетентність» (Київ, 2024 р.), «Психологія професійного мислення: готовність до змін» (Київ, 2024 р.), «Соціально-правовий аналіз булінгу та мобінгу, як найпоширеніших явищ дискримінації в суспільстві»

(Київ, 2024 р.) та програмах ГО «La Strada Ukraine» з захисту прав людини та створення безпечного суспільства (2025 р.); I науково-практичній конференції імені Володимира Репкіна «Психолого-педагогічні основи розвивального навчання: теорія, практика, перспективи» (Полтава, Лубни, 2025 р.), X науково-практичній конференції «Сучасні проблеми гуманітарної науки і практики: філософський, психологічний та соціальний виміри» (Ополе (Польща), Київ, 2025 р.), III multidisciplinary conference «Resilience in Education Amid War and Global Challenges: Ukrainian Perspective» (Winnipeg (Canada), 2025), науково-практичній конференції «Психічне здоров'я та життєстійкість в умовах війни: інноваційні підходи та доказові інтервенції для України» (Івано-Франківськ, 2025 р.), IX науково-практичній конференції «Актуальні питання здоров'язбереження у координатах сучасних парадигм» (Ополе (Польща), Київ, 2025 р.); з міжнародною участю: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика» (Кропивницький, 2023 р.), XVII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства» (Київ, 2025 р.); *всеукраїнських*: I науково-практичній конференції «Актуальні питання відновлення ментального здоров'я у психологічному вимірі» (Київ, 2024 р.), щорічному науковому круглому онлайн-столі «Наукова спадщина української психології: єдність минулого та теперішнього» (Київ, 2025 р.); доповідалися та обговорювалися на розширених засіданнях кафедри практичної психології та соціальної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (2015-2025 р.р.).

Публікації. Основні положення й висновки дисертаційної роботи представлено у 18 публікаціях автора, з яких 7 статей у наукових фахових виданнях із психології (з них 5 статей – у наукометричних виданнях), 11 публікацій – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Спеціалізована вчена рада вважає, що:

1. Дисертаційне дослідження Матвєєва Вілена Набільєвича «Соціально-психологічні особливості формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму» є самостійним науковим дослідженням, яке доповнює наукові знання про соціально-психологічну специфіку формування конфліктологічної компетентності майбутніх менеджерів у структурі їх професіоналізму.
2. Дисертація Матвєєва Вілена Набільєвича «Соціально-психологічні особливості формування конфліктологічної компетентності майбутніх

- менеджерів у структурі їх професіоналізму» є кваліфікованою науковою працею з відповідним обсягом основного тексту, оформленого відповідно до державного стандарту.
3. Дисертація відповідає п. 9, 11, 12, 13 постанови Кабінету Міністрів України № 567 (із змінами) від 24 липня 2013 р. про затвердження «Порядку присудження наукових ступенів» та положенню про спеціалізовану вчену раду наказу Міністерства освіти і науки України від 14.09.2011 р. № 1059 (із змінами) від 12.03.2012 р.
 4. Матвеева Вілен Набільевич заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата психологічних наук з наукової спеціальності 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи».

На підставі результатів таємного голосування та прийнятого висновку спеціалізована вчена рада присуджує Матвееву Вілену Набільевичу науковий ступінь кандидата психологічних наук з наукової спеціальності 19.00.05 «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи».

Головуюча на засіданні
спеціалізованої вченої ради

доктор психологічних наук,
професор Ю. О. Бохонкова

Учений секретар засідання
спеціалізованої вченої ради

кандидат психологічних наук
доцент Г. М. Побокіна

4 квітня 2026 р.

Атестаційна справа зареєстрована у Міністерстві освіти і науки України
під № _____

Затверджено рішення спеціалізованої вченої ради про присудження
наукового ступеня кандидата психологічних наук рішенням атестаційної
колегії Міністерства освіти і науки України від " ____ " _____ 20__ року.

Видано диплом _____
(серія, номер)

Начальник відділу _____
(підпис) (прізвище, ініціали)